

Załącznik Nr 1
do Uchwały Rady Powiatu
Ciechanowskiego
Nr V/29/175/2018
z dnia 29 stycznia 2018 r.

POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018 – 2020

CIECHANÓW, STYCZEŃ 2018

Spis treści:

	Str.
Wstęp	3-4
1. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie	5
1.1. Rodzinna piecza zastępcza	5-11
1.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	11-14
1.3. Realizowane programy wspierające i promujące rodzicielstwo zastępcze	14 -16
1.4. Świadczenia na usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków zastępczych	16-17
2. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	17-19
3. Cele Programu i zadania do realizacji	19-22
4. Zakładane rezultaty realizacji Programu	22
5. Limity rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020	22-23
6. Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w Programie	23-24
7. Źródła finansowania Programu	24
8. Realizatorzy Programu	24
9. Sposób monitorowania Programu	25

Wstęp

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Regulacje prawne dotyczące wspierania rodziny oraz organizacji pieczy zastępczej zawiera ustawa z dnia 09 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.). Ustawa ta nakłada na samorząd gminny obowiązek wspierania rodziny, natomiast powiatowy - organizację pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Zarządzeniem Nr 18/2011 Starosty Ciechanowskiego z dnia 13 października 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie ciechanowskim. W związku z tym zadania powiatu ciechanowskiego z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest realizowane przez tą jednostkę.

Wykonując te zadania Centrum podejmuje ścisłą współpracę z funkcjonującą na terenie powiatu: Sędem Rodzinnym w Ciechanowie, Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą Socjalizacyjną w Gołotczyźnie, Komendą Powiatową Policji w Ciechanowie, Oddziałem Zamiejscowym Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Ciechanowie oraz ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi działającymi na terenie powiatu.

Należy podkreślić, że aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną.

W powiecie ciechanowskim bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego poza bezrobociem, ubóstwem i niepełnosprawnością jest głównym powodem korzystania z pomocy społecznej udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej.

To na barkach asystentów rodziny czy pracowników socjalnych z tych ośrodków spoczywa ciężar pracy z rodziną w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w tym dotyczących opieki nad dzieckiem. Stąd też najważniejszym zadaniem dla wszystkich służb

pomocy społecznej w powiecie powinna być praca z rodziną w różnorodnych formach środowiskowych. Pomoc i wsparcie powinno być udzielone przez specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną w środowisku lokalnym, a pomoc ta winna być udzielana z uwzględnieniem prawa dziecka do wychowywania w rodzinie, utrzymywania osobistych kontaktów z rodziną, poszanowania godności, prywatności i podmiotowości dziecka i rodziny.

Prowadzone natomiast przez powiat poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne i terapeutyczne ma również na celu między innymi objęcie wsparciem rodzin z terenu powiatu ciechanowskiego, które takiej formy wymagają i potrzebują.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej jest ostatecznością, po wykorzystaniu wszystkich możliwych form pomocy i wsparcia rodziny, w której ono przebywa. Gdy mimo podejmowanych działań zostanie jednak zabrane z rodziny biologicznej i umieszczone w systemie pieczy zastępczej, niezbędne jest podjęcie ścisłej współpracy pracowników socjalnych lub asystentów rodzinnych w gminach z pracownikami i koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie, w celu podjęcia wspólnych przedsięwzięć mających na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny naturalnej.

Zgodnie z art. 180 pkt 1 w/w ustawy powiat jest zobowiązany do opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Pierwszy taki program powstał w 2012 roku i obowiązywał na lata 2012-2014, a następny na lata 2015-2017. W związku z jego wygaśnięciem zachodzi konieczność zatwierdzenia kolejnego Programu, który w dużej mierze jest kontynuacją dotychczas realizowanego.

„Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020 w dalszej części zwanej „Programem” został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie i uwzględnia on lokalne uwarunkowania oraz nakreśla kierunki działań w perspektywie 3 – letniej. Zawiera on diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu ciechanowskiego, określa kierunki działań oraz ustala zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

Głównym celem podejmowanych działań będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, właściwych warunków tej opieki oraz stosownych środków finansowych.

1. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie ciechanowskim.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
  - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - c) nawiązywania do podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą sprawowana jest w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

1.1. Rodzinna pieczę zastępcza

Dzieci częściowo lub całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej umieszczane są w rodzinnej pieczy zastępczej, tj. w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka. Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza:

- spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. Rodzinny dom dziecka

3. Rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie.

Na terenie powiatu ciechanowskiego zgodnie z Powiatowym programem rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017 przyjętym uchwałą Nr V/3/25/2015 Rady Powiatu Ciechanowskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. i określonym w tym Programie limitem rodzin zastępczych zawodowych - miało powstać 6 takich rodzin. Ze względu na brak odpowiednich kandydatów do pełnienia tej funkcji oraz zmniejszone potrzeby w tym zakresie ich liczba nie wzrosła, a zmniejszyła się o jedną rodzinę (przekształcenie rodziny zawodowej na niezawodową) i na dzień 31 grudnia 2017 r. funkcjonuje 8 rodzin zastępczych zawodowych. Wśród nich są 2 pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (były 3, ale 1 rodzina pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego w 2016 r. została przekształcona na zawodową) oraz 6 zawodowych (1 rodzina specjalistyczna w 2017 r. została przekształcona na zawodową). Na terenie powiatu nie funkcjonują natomiast rodzinne domy dziecka.

Nadmienić należy, że liczba rodzin zastępczych zawodowych zabezpiecza w pełni potrzeby powiatu w zakresie umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Zmniejszyła się liczba dzieci kierowanych do rodzin zastępczych zawodowych, a w przypadku już umieszczonych Sądy częściej podejmują działania w celu regulacji sytuacji prawnej dzieci. Liczbę dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej ilustruje poniższe zestawienie.

Liczba umieszczonych dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2015 – 2017

Liczba dzieci	Lata			Razem
	2015	2016	2017	
Umieszczonych w rodzinach zastępczych:				
ogółem	34	16	17	67
w tym:				
spokrewnionych z dzieckiem	15	7	9	31
niezawodowych	2	6	1	9
zawodowych	17	3	7	27

Z poniższego zestawienia wynika, że najwięcej dzieci umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 r., bo aż 34. Po spadku w 2016 r. do 16 dzieci, w 2017 nastąpił niewielki wzrost do 17 dzieci. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w 2015 r. w 9 rodzinach zawodowych umieszczono 17 dzieci, tj. 44,7% ogółu dzieci umieszczonych w pieczy. Podobnie w 2017 r. kiedy w zawodowych rodzinach zastępczych umieszczono 7 dzieci, tj. 41,2% ogółu.

Poniżej przedstawiono powstawanie i rozwiązywanie rodzin zastępczych w latach 2015-2017.

Powstawanie i rozwiązywanie rodzin zastępczych, w latach 2015 – 2017 ilustruje poniższe zestawienie.

Liczba rodzin zastępczych	Lata			Razem
	2015	2016	2017	
utworzonych:				
ogółem	12	11	10	33
w tym:				
spokrewnionych z dzieckiem	10	5	8	23
niezawodowych	2	6	2	10
zawodowych	0	0	0	0
rozwiązanych:				
ogółem	10	8	7	25
w tym:				
spokrewnionych z dzieckiem	6	4	5	15
niezawodowych	4	3	2	9
zawodowych	0	1	0	1

Z ww. zestawienia wynika, że w ostatnich trzech latach najczęściej rodzin utworzonych i rozwiązanych to rodziny spokrewnione. Powodem ich rozwiązania najczęściej jest usamodzielnienia wychowanków oraz powrót dziecka do rodziny. Były dwa przypadki rozwiązania rodziny zastępczej spokrewnionej i umieszczenia dzieci w innej rodzinie zastępczej (1 dziecko) oraz w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie (2 dzieci) ze względu na nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu, o czym sygnalizowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

Od 01 lipca 2016 r. bowiem wszystkie rodziny zastępcze, w których przybywają dzieci do 18 r. ż. zostały bowiem objęte ich opieką zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Koordynatorzy starają się udzielać pomocy rodzinom zastępczym w realizacji ich zadań, m.in. odwiedzają je przynajmniej raz w miesiącu, opracowują plany pomocy dziecku i przygotowują ocenę całokształtu sytuacji dziecka we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, szkołami, Sądem Rodziannym i innymi instytucjami, a także zgłaszają do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Dokonują także oceny rodziny zastępczej i przygotowują we współpracy z wychowankiem i jego opiekunem indywidualne programy usamodzielnienia.

**Liczba koordynatorów i rodzin objętych ich pomocą i wsparciem w latach 2015 – 2017 –
(dane za dany rok).**

Lata	Liczba koordynatorów	Liczba rodzin zastępczych	Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatorów	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem koord.
2015	4	92	92	160
2016*	4	92	92	148
2017	4	95	76	119

* od 01 sierpnia 2016 r. wsparciem koordynatorów objęto tylko te rodziny, w których przebywają dzieci do 18 r. z.

W trakcie 2017 r. każdy z koordynatorów miał pod opieką średnio miesięcznie po 16-17 rodzin w których przebywało od 25 do 30 dzieci.

Ogólną liczbę i rodzaje rodzin zastępczych w latach 2015 – 2017 przedstawia poniższe zestawienie (dane za dany rok).

Liczba rodzin zastępczych	2015	2016	2017
Ogółem rodzin	92	92	95
w tym:			
Spokrewnionych z dzieckiem	61	60	64
Niezawodowych:	22	24	23
Zawodowych	9	8	8

Z powyższego zestawienia wynika, że dominowały rodziny spokrewnione z dzieckiem, które stanowiły od 65,2% ogółu rodzin w 2016 r. do 67,4 % w 2017 r.

W 95 rodzinach zastępczych w 2017 r. opieką i wychowaniem objętych było łącznie 150 dzieci. Poniższe zestawienie ilustruje liczbę dzieci umieszczonych w poszczególnych rodzajach rodzin zastępczych na terenie powiatu ciechanowskiego w latach 2015 – 2017.

**Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie ciechanowskim
w latach 2015 – 2017 (dane za dany rok)**

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	2015	2016	2017
Spokrewnionych z dzieckiem	89	86	92
Niezawodowych	25	28	28
Zawodowych	46	34	29
Razem liczba dzieci w rodzinach zastępczych	160	148	149

Ponadto w 2015 r. 7 dzieci pochodzących z powiatu ciechanowskiego przebywało w 4 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, w 2016 r. takich dzieci było 10 w 4 rodzinach zastępczych oraz w 1 rodzinnym domu dziecka, natomiast w 2017 r. 12 dzieci w 7 rodzinach zastępczych. Jednocześnie dzieci z innych powiatów przebywają w rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu: w 2015 r. w 13 rodzinach przebywało 21 dzieci; w 2016 r. analogicznie w 15 rodzinach było 21 dzieci oraz 2017 r. w 14 rodzinach przebywało 21 dzieci.

Analiza danych dot. lat 2015 – 2017 wskazuje, że liczba dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, po wzroście w 2015 roku, utrzymuje się na podobnym poziomie. Pozytywny jest fakt, iż liczba miejsc w rodzinach zawodowych w naszym powiecie jest wystarczająca. W omawianym okresie na terenie innych powiatów zawodowej pieczy zastępczej było jedynie umieszczone 3 - osobowe rodzeństwo w rodzinnym domu dziecka, które już powróciło pod opiekę rodziców naturalnych. Na niezmiennym poziomie utrzymuje się także liczby rodzin zastępczych niezawodowych. Po spadku w latach 2012 – 2013 z 29 do 23, aktualnie ich liczba oscyluje na poziomie ok. 20 - 24, a według stanu na 31 grudnia 2017 r. było ich 21. Uwzględniając liczbę dzieci w rodzinach zastępczych należy stwierdzić, że dominują te, które sprawują opiekę nad jednym dzieckiem, stanowią one 81% ogółu rodzin. Więcej danych dot. liczby dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych na terenie powiatu zawiera poniższa tabela.

Rodziny zastępcze w podziale na liczbę dzieci w latach 2015 – 2017

PODZIAŁ RODZIN ZASTĘPCZYCH ZE WZGLĘDU NA LICZBĘ DZIECI									
Wyszczególnienie	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
z 1 dzieckiem	40	40	42	20	20	18	0	0	0
z 2 dzieci	17	16	18	1	4	5	0	1	1
z 3 dzieci	3	3	3	1	0	0	3	2	2
z 4 dzieci i więcej	1	1	1	0	0	0	6	5	5
Ogółem liczba rodzin:	61	60	64	22	24	23	9	8	8

Rodziny zastępcze funkcjonują na terenie wszystkich gmin powiatu ciechanowskiego. Najwięcej rodzin zastępczych, w 2017 r. podobnie jak w latach poprzednich było: w gminie miejskiej Ciechanów - 46 oraz w gminach: Gliniojeck - 8, wiejskiej Ciechanów - 9, Sońsk - 10 rodzin oraz Opinogóra - 9 rodzin. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane na temat liczby rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu.

Liczba rodzin zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych w poszczególnych gminach powiatu ciechanowskiego w 2017 r. – stan na 31.12.2017 r.

Gmina	Typy rodzin zastępczych							
	Ogółem		Spokrewnione		Niezawodowe		Zawodowe	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Miasto Ciechanów	46	61	33	44	11	13	2	4
Miasto i Gmina Głinojeck	8	12	7	11	1	1	0	0
Gmina Ciechanów	8	14	4	4	2	2	2	8
Gmina Gołymin	2	3	1	1	0	0	1	2
Gmina Grudusk	2	2	1	1	1	1	0	0
Gmina Ojrzeń	2	3	0	0	2	3	0	0
Gmina Opinogóra	9	19	5	10	2	2	2	7
Gmina Regimia	1	1	0	0	1	1	0	0
Gmina Sońsk	10	13	8	11	1	1	1	1
Ogółem:	88	128	59	82	21	24	8	22

Rodzinie zastępczej udziela się świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka. Od 01 stycznia 2012 r. wysokość pomocy uzależniona jest od typu rodziny zastępczej. W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej świadczenie wypłacane jest w wysokości 660,00 zł, natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka świadczenie wynosi 1.000,00 zł miesięcznie. Ponadto zawodowe rodziny zastępcze otrzymują dodatkowo miesięczne wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż kwota 2.000,00 zł, natomiast zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcje pogotowia rodzinnego nie niższe niż 2.600,00 zł.

Poniżej przedstawiono zestawienie wydatków i dochodów utrzymania rodzin zastępczych w latach 2015 – 2017.

Wydatki i dochody utrzymania rodzin zastępczych ponoszone przez powiat ciechanowski w latach 2015 – 2017 w zł			
Rok	2015	2016	2017
Łączne roczne wydatki powiatu ciechanowskiego przeznaczone na rodziny zastępcze (świadczenia + wynagrodzenia)	1.431.788,98	1.672.568,87	1.583.201,24

Wydatki przeznaczone na utrzymanie dzieci z terenu naszego powiatu przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	114.582,66	143.500,91	176.945,05
Dochody uzyskane z tytułu przebywania dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie powiatu ciechanowskiego	277.133,91	258.189,73	278.823,12

Finansowanie zadań z zakresu pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej do końca 2011 r. należało do zadań powiatu. Od 01 stycznia 2012 r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Dochody powiatu z tytułu ponoszenia przez gminy wydatków za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017 przedstawia poniższa tabela.

Koszty utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej ponoszone przez gminy w latach 2015 – 2017 w zł			
Rok	2015	2016	2017
Koszty ponoszone przez gminy na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (wpływy do powiatu)	139.074,00	218.946,00	264.311,00

1.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W powiecie ciechanowskim funkcjonuje Placówka Opiekunów – Wychowawcza Socjalizacyjna w Gołotczyźnie, posiadająca aktualnie 30 miejsc dla dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców. Jest to placówka o charakterze socjalizacyjnym, zapewniająca dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie do uzyskania pełnoletniości.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie było umieszczonych 26 wychowanków, w tym z powiatu ciechanowskiego 20.

Liczba miejsc i dzieci umieszczonych w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie w latach 2015 – 2017.

Liczba miejsc i dzieci umieszczonych w Placówce	Rok		
	2015	2016	2017
Liczba miejsc:	30	30	30
Liczba dzieci średniomiesięcznie, w tym	33	30	25
- z powiatu ciechanowskiego	29	27	19

Z przedstawionych powyższej danych wynika, że liczba dzieci umieszczonych w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Gołotczyźnie spadała z 33 w 2015 roku, do 25 w 2017 roku. Jednocześnie zmniejsz się liczba wychowanków Placówki pochodzących z powiatu ciechanowskiego z 29 w 2015 roku do 19 w 2017 roku.

W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie na mocy zawartych porozumień przebywają dzieci z terenu innych powiatów. W latach 2015 – 2017 w Placówce przebywało 7 dzieci z terenu innych powiatów (w 2015 roku – 2 z nich opuściło Placówkę i usamodzielniało się). W 2016 r. w Placówce przebywało 3 dzieci z powiatu sierpeckiego natomiast w 2017 r. – 6 dzieci, w tym 3 z powiatu sierpeckiego i 3 z powiatu płońskiego (umieszczone w dniu 21 grudnia 2017 r.).

Dzieci z powiatu ciechanowskiego przebywają również na mocy zawartych porozumień na terenie innych powiatów.

Liczba dzieci z powiatu ciechanowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2015 – 2017 na mocy zawartych porozumień.

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej	Liczba dzieci z terenu powiatu w latach		
	2015	2016	2017
Kraśnik – Wioska Dziecięca SOS	5	5	5
Biłgoraj – Wioska Dziecięca SOS	3	3	3
Kraków – Dom Dziecka w Sieborowicach	1	1	0
Czernice Borowe – PO-W Nasze Dzieci	1	1	1
Ogółem:	10	10	9

Jednocześnie należy stwierdzić, że w latach 2015 – 2017 liczba dzieci przyjmowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych jest minimalna. Ilustruje to poniższe zestawienie.

Liczba dzieci z terenu powiatu ciechanowskiego przyjętych do placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015 – 2017.

Liczba dzieci z terenu powiatu przyjętych do placówek opiekuńczo-wychowawczych			
Rok	2015	2016	2017
Liczba dzieci	1	6	3

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest znacznie wyższy niż w rodzinach zastępczych. W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie wynosił on: w 2015 r. - 4.700,00 zł; w 2016 r. - 4.780,00 zł oraz w 2017 r. - 4.818,00 zł miesięcznie, natomiast średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych zawodowych na terenie powiatu kształtował się na poziomie ok. 1.667,00 zł.

Z powyższych danych wynika, że przeciętne koszty utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej aktualnie utrzymują się na podobnym poziomie. Ponadto w sposób jednoznaczny należy stwierdzić, że koszt opieki rodzinnej w przeliczeniu na jednego wychowanka, jest znacznie niższy, niż opieki instytucjonalnej, nie mówiąc już o niepodważalnej przewadze opieki rodzinnej, jeżeli chodzi o warunki rozwoju i wychowania dzieci. Mimo to nie można nie doceniać opieki instytucjonalnej w przypadku dzieci starszych, niepełnosprawnych czy liczego rodzeństwa, którego nie należy rozdzielać. Znaleźnienie dla nich kandydatów na rodziców zastępczych, a tym bardziej adopcyjnych jest bardzo trudne, a często wręcz niemożliwe.

Jednocześnie z tytułu przebywania dzieci z powiatu ciechanowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w 2017 r. powiat ciechanowski poniósł wydatki w łącznej wysokości 317.644,00 zł.

Poniżej przedstawiono wydatki i dochody na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na przełomie ostatnich trzech lat.

Wydatki i dochody z tytułu przebywania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017

Wyszczególnienie	Lata		
	2015	2016	2017
Dochody z tytułu przebywania dzieci z terenu innych powiatów w Placówce	206.352,00	171.600,00	173.220,00

Opiekuńczo-Wychowawczej Społecznej w Gołoczyźnie			
Wydatki z tytułu przebywania dzieci z terenu powiatu ciechanowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowaw. na terenie innych powiatów	387.188,76	356.834,50	317.644,00
Wydatki gmin z terenu powiatu ciechanowskiego z tytułu przebywania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej (wpływy do powiatu)	402.480,59	397.971,51	392.598,27

1.3. Realizowane programy wspierające i promujące rodzicielstwo zastępcze

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej stara się wspierać i rozwijać wszelkie formy rodzicielstwa zastępczego, dążyć do tego, żeby kolejne dzieci, które będą musiały opuścić rodzinę biologiczną trafiły do rodzinnych form opieki. W związku z tym konieczne jest pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka. W ramach popularyzacji rodzicielstwa zastępczego Centrum wysyłało ogłoszenia dot. poszukiwań osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej do wszystkich ośrodków pomocy społecznej oraz do innych instytucji i parafii z na terenie powiatu ciechanowskiego z prośbą o jego rozpropagowanie. Ogłoszenie w formie ulotki jest również zamieszczone na stronie internetowej Centrum www.pcprr-ciechanow.pl oraz udostępnione siedzibie Centrum. Ponadto Kierownik PCPR uczestniczyła w audycjach na antenie Katolickiego Radia Diecezji Płockiej propagując rodzicielstwo zastępcze i apelując o zgłaszanie się osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Dla potrzeb szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej w 2016 r. dwóch pracowników Centrum – psycholog i pedagog ukończyło szkolenie zawodowe dla trenerów rodzinnej pieczy zastępczej według programów: „Szansa w Rodzinie” i „Rodzina Plus” i od 2016 r. to oni szkolą kandydatów do pełnienia ww. funkcji. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osoby pełniące funkcję rodziny zawodowej lub niezawodowej powinny spełniać określone w ustawie warunki oraz odbyć: rodziny niezawodowe: 50 godzinne szkolenie teoretyczne oraz 10 godzinną praktykę w już funkcjonujących rodzinach zastępczych, rodziny zawodowe 65 godzinne szkolenie teoretyczne oraz 10 godzinną praktykę w już funkcjonujących rodzinach zastępczych,

natomiast rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - 75 godzinne szkolenie teoretyczne oraz 10 godzinną praktykę w już funkcjonujących rodzinach zastępczych. W 2015 r. szkolenie kandydatów według Programu „Rodzina” ukończyły 2 osoby - kandydaci na rodzinę niezawodową; w 2016 r. było to 10 osób, tj. 5 małżeństw na rodzinę niezawodową według Programu „Szansa w Rodzinie” oraz w 2017 r. 4 osoby, 2 małżeństwa na rodzinę zastępczą niezawodową według Programu „Rodzina Plus”.

Z drugiej strony Centrum poszukuje różnych możliwości wspierania już funkcjonujących rodzin zastępczych oraz zapewnienia im korzystnych warunków do sprawowania opieki. W 2015 zorganizowane 5 - godzinne szkolenie dla niezawodowych rodzin zastępczych, w którym uczestniczyło 14 osób.

W 2017 r. w ramach Projektu „Aktywność szansą na zatrudnienie i usamodzielnienie” współfinansowanego ze środków EFS zorganizowało wyjazdowe szkolenie dla 11 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej na terenie powiatu ciechanowskiego oraz 14 dzieci w wieku 7-12 lat w nich przebywających.

W 2016 r. przez cały rok 2017 trwały comiesięczne spotkania grupy wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych oraz spokrewnionych prowadzone przez licencjonowanego trenera PTP.

Podobnie jak w latach poprzednich w PCPR jest zatrudniony terapeuta = konsultant ds. rodzin zastępczych, który poza terapią dla rodzin, wspiera koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w sprawowaniu opieki nad rodzinami.

Ponadto rodziny zastępcze mogą korzystać również z pomocy i wsparcia specjalistów w ramach Punktu Konsultacji Specjalistycznej, tj. porad prawnika, psychologa oraz z terapii rodzinnej.

Tut. Centrum wspiera również działalność Ciechanowskiego Stowarzyszenia Rodzin Zastępczych „Rodzina”, działającego na terenie powiatu w powiecie ciechanowskim, które również organizuje cykliczne spotkania oraz podejmuje inicjatywy na rzecz rodzicielstwa zastępczego i organizuje spotkania integrujące środowisko rodzin zastępczych i dzieci przebywających w rodzinach zastępczych

Popularyzacji rodzicielstwa zastępczego służył również zorganizowany w 2017 roku piknik dla rodzin zastępczych w ramach Projektu pn. „Aktywność szansą na zatrudnienie i usamodzielnienie” współfinansowanego ze środków EFS. Uczestnikami tego Projektu byli między innymi wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, które korzystały z różnego rodzaju form wsparcia społeczno-zawodowego.

1.4. Świadczenia na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków zastępczych form opieki.

Pełnoletnim wychowankom opuszczającymi zastępcze formy opieki przysługują trzy formy pomocy: pieniężna na kontynuowanie nauki (dla osób znajdujących się w przedziale wiekowym 18-25 lat, które kontynuują naukę na różnych poziomach kształcenia, jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

W powiecie ciechanowskim w 2017 r. pomoc w procesie usamodzielniania udzielana była 32 pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i inne placówki stacjonarne oraz 30 pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze. Poniższa tabela przedstawia liczbę usamodzielnianych wychowanków zastępczych form opieki w latach 2015 - 2017.

Liczba usamodzielnianych wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki w latach 2015 – 2017

Liczba pełnoletnich wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki korzystających z formy pomocy pieniężnej						
Formy pomocy	Lata					
	2015		2016		2017	
	placówki	rodziny zastępcze	placówki	rodziny zastępcze	placówki	rodziny zastępcze
Pomoc na kontynuowanie nauki	31	33	33	27	28	28
Pomoc na usamodzielnienie	4	5	3	6	7	5
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	5	8	4	3	3	7

Poniżej przedstawiono formy i wysokość udzielonej pomocy dla wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki.

Koszty poniesione przez powiat ciechanowski na usamodzielniających się wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki w latach 2015 – 2017

Koszty przeznaczone na pokrycie pomocy pieniężnej dla wychowanków usamodzielniających się opuszczających zastępcze formy opieki w zł						
Formy pomocy	Lata					
	2015		2016		2017	
	placówki	rodziny zastępcze	placówki	rodziny zastępcze	placówki	rodziny zastępcze
Pomoc na kontynuowanie nauki	106.998,10	122.846,73	152.971,37	133.849,58	122.020,80	116.631,85

Pomoc na usamodzielnienie	14.823,00	21.964,00	7.450,00	23.282,00	34.088,00	21.032,00
Pomoc rzeczowa na zagospodarow.	11.243,96	15.078,50	7.500,00	6.000,00	6.034,93	13.952,45
Ogółem:	133.065,06	159.889,23	167.921,37	163.131,58	162.143,73	151.616,30

Z powyższego zestawienia wynika, że liczby usamodzielnianych wychowanków placówek w 2016 roku wzrosła z 31 do 33, a następnie spadła do 28. W związku z tym wzrosły także koszty na pokrycie udzielanej im pomocy. Liczba usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej po spadku w 2016 roku, utrzymuje się na podobnym poziomie. Należy podkreślić, że w omawianym okresie największe kwoty generuje pomoc na kontynuowanie nauki, zarówno placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak i w rodzinach zastępczych.

2. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu należy m.in.

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia

- rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
    - a) grup wsparcia,
    - b) specjalistycznego poradnictwa;
  - 8) wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
  - 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
  - 10) prowadzenie rejestru danych o osobach:
    - a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
    - b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka;
  - 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
  - 12) finansowanie:
    - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
    - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
    - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
  - 13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,

w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (który stosowany jest w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie określonym w ustawie, stanowi integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych);

14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji w przypadku powstania zaległości z tytułu niepoinieszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należy:

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej cudzoziemców mających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub którzy uzyskali status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

3. Cele Programu i zadania do realizacji

Jako główny cel realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ciechanowskim założony został rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. Cel ten poszerzony został o cztery cele szczegółowe, które wskazują na główne obszary działania w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej. Każdy obszar (cel szczegółowy) opisują z góry określone zadania wraz ze sposobem ich realizacji.

Lp.	Cel szczegółowy	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji działań	Instytucje odpowiedzialne za realizację
1.	1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców	1.1. Promowanie w środowisku lokalnym zastępczych form opieki. 1.2. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych oraz innych form rodzinnej pieczy zastępczej.	1.1.1. Opracowywanie i dystrybucja ulotek, publikowanie artykułów w lokalnej prasie, ogłoszenia i audycje radiowe. 1.1.2. Indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem pieczy zastępczej. 1.2.1. Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych. 1.2.2. Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej (rodziny zastępcze	PCPR, ops z terenu powiatu PCPR PCPR PCPR

			niezawodowe, zawodowe i rodzinne domy dziecka). 1.2.3. Rozwój współpracy lokalnych instytucji działając na rzecz dziecka i rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki.	PCPR, ośrodki pomocy społ. z terenu powiatu,
		1.3. Upowszechnianie roli i znaczenia rozwoju rodzinnych, zastępczych form opieki.	1.3.1. Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych w powiecie ciechanowskim.	PCPR
		1.4 Pomoc rodzinom zastępczym w regulowaniu sytuacji prawnej umieszczonych u nich dzieci	1.4.1. Zapewnienie pomocy prawnej. 1.4.2. Współpraca z sędziami i kuratorami sądowymi w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dziecka.	PCPR, Zespół ds. pieczy zastępczej PCPR, Zespół ds. pieczy zastępczej Sąd Rodzinny,
		1.5. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających	1.5.1. Współpraca z ośrodkami adopcyjnymi i Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym w Warszawie funkcjonującym w ramach Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w Warszawie.	PCPR, Zespół ds. pieczy zastępczej, Sąd Rodzinny, Ośrodek Adop. PCPR, rodziny zastępcze, placówki opiekuń.-wych.
2.	2. Wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu	2.1. Pomoc osobom tworzącym rodzinną pieczę zastępczą w przezwyciężaniu problemów związanych z opieką nad małoletnimi przebywającymi pod ich opieką.	2.1.1. Zapewnienie rodzinom bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej. 2.1.2. Organizowanie grup wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą. 2.1.3. Wspieranie rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka przez wolontariuszy. 2.1.4. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach poprawy życia zgodnie z potrzebami o przysługującym rodzinom prawami. 2.1.5. Rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodziny,	PCPR PCPR PCPR PCPR, ops z terenu powiatu

			<p>asystent rodziny, rodziny pomocowe).</p> <p>2.1.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny.</p> <p>2.1.7. Współpraca z ops, sądem rodzinnym, w zakresie przezwycięzania problemów opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>2.1.8. Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.</p> <p>2.1.9. Dokonywanie oceny rodzin zastępczych w zakresie ich funkcjonowania.</p>	<p>PCPR, ops z terenu powiatu, org. pozarządowe i inne instytucje specjalistyczne</p> <p>PCPR, ops z terenu powiatu, org. pozarządowe i inne instytucje specjalistyczne</p> <p>PCPR</p>
3.	3.Systematyczne wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej	3.1. Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.	<p>3.1.1. Prowadzenie pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodziny, asystent rodziny, rodziny pomocowe).</p> <p>3.1.2. Przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku oraz jego realizacja.</p> <p>3.1.3. Zapewnienie specjalistycznej pomocy dziecku, w tym: - psychologicznej, - redukacyjnej, - rehabilitacyjnej.</p> <p>3.1.4. Organizowanie zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.</p> <p>3.1.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny.</p>	<p>PCPR, ops z terenu powiatu, org. pozarządowe, jednostki i inne inst. specjalist.</p> <p>PCPR, ops z terenu powiatu, org. pozarządowe, jednostki i inne inst. specjalist.</p> <p>PCPR, org. pozarządowe, jednostki i inne instytucje specjalistyczne</p> <p>PCPR, organizacje pozarządowe</p>

4.	4. Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	4.1. Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	4.1.1. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie. 4.1.2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, mieszkania z zasobów gminy. 4.1.3. Podnoszenie przez usamodzielnianych kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych przez uczestnictwo w kursach zawodowych oraz treningach kompetencji i umiejętności społecznych.	PCPR, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz inne placówki całodobowe PCPR, ośrodki pomocy społ. w/g miejsca zam. PCPR, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz inne placówki całodobowe
----	--	---	--	--

4. Zakładane rezultaty realizacji Programu

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.
2. Postrzeganie rodzin zastępczych jako „wspierających” system pomocy dziecku i rodzinie.
3. Wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
4. Diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.
5. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych.
6. Wzrost liczby dzieci powracających do rodzin naturalnych.
7. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin dysfunkcyjnych.
8. Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających zastępcze formy opieki.

5. Limity rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015 – 2017

W celu określenia limitu rodzin zastępczych dokonano analizy tworzenia rodzin zastępczych na przestrzeni lat 2015 – 2017.

**Liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych
w latach 2015 – 2017.**

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych	2015	2016	2017
Liczba rodzin ogółem, w tym:	12	11	10
- zawodowych	0	0	0
- niezawodowych	2	6	2
- spokrewnionych	10	5	8

Z ww. zestawienia wynika, iż w latach 2015 – 2017 nie utworzono nowych rodzin zastępczych zawodowych mimo określonego limitu – po 2 rodziny rocznie w poprzednim Programie, tj. w latach 2015-2017.

Zmniejszenie się liczby dzieci kierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej w ostatnich latach, spowodowało, że w aktualnie istniejących 8 rodzinach zawodowych są jeszcze wolne miejsca. I tak, na dzień 31 grudnia 2017 r. przebywało w nich 22 dzieci, a więc przeciętnie poniżej 3 dzieci (2,75), w tym w:

- 1 rodzinie 5 dzieci,
- 1 rodzinie 4 dzieci,
- 2 rodzinach po 3 dzieci,
- 3 rodzinach po 2 dzieci,
- 1 rodzinie 1 dziecko.

W związku z powyższym oraz po rozeznaniu potrzeb w zakresie liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych, w tym zawodowych, ustalono limit rodzin zastępczych zawodowych na minimalnym poziomie, tj.:

1. Rok 2018 - do 1 rodzina zawodowa,
2. Rok 2019 - do 1 rodzina zawodowa,
3. Rok 2020 - do 1 rodzina zawodowa.

6. Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w Programie.

1. Brak kandydatów na przyjęcie do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków.
2. Brak współpracy ze strony naturalnych rodziców w celu powrotu dziecka do rodziny.
3. Utrudnianie przez naturalnych rodziców procesu przysposobienia dziecka.
4. Długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka.

5. Trudności we współpracy z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie.
6. Brak współpracy usamodzielniających się wychowanków zastępczych form opieki w procesie usamodzielnienia (nierealizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia).

7. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 są środki finansowe:

- 1) z budżetu powiatu ciechanowskiego,
- 2) z budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy,
- 3) z budżetu samorządów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust. 4 ustawy,
- 4) dotacji celowych i środków pozyskiwanych z innych źródeł, np. środki z Unii Europejskiej.

8. Realizatorzy Programu

Koordinatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie przy współpracy:

- 1) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głinojecku, Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w: Ciechanowie, Gołyminie, Grudusku, Ojrzeniu, Opinogórze, Regininie i Sońsku;
- 2) Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych gdzie zostały umieszczone dzieci z powiatu;
- 3) Rodzin zastępczych i rodzin pomocowych;
- 4) Sędziów i kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich w Ciechanowie oraz innych sądów;
- 5) Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie;
- 6) Woj. Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie Oddziału Zamiejscowego Ciechanowie;
- 7) Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ciechanowie oraz placówek oświatowych;
- 8) Specjalistycznego Szpitala Woj. w Ciechanowie i innych placówek służby zdrowia;
- 9) Organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych,
- 10) Wolontariuszy.

9. Sposób monitorowania Programu

Koordinatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Program jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2026.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ciechanowskim na lata 2018 – 2020 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy dokumentów związanych z działaniami ujętymi w Programie, takich jak: planów pomocy dziecku, indywidualnych programów usamodzielniania, informacji o sytuacji osobistej dziecka, ocen sytuacji dziecka w pieczy zastępczej, ocen rodzin zastępczych, decyzji administracyjnych dotyczących przyznanych świadczeń. Zebrane materiały zostaną poddane analizie, która posłuży do oceny realizacji i skuteczności programu pod względem merytorycznym i finansowym.

Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr V/29/175/2018
Rady Powiatu Ciechanowskiego
z dnia 29 stycznia 2018 roku

Uzasadnienie uchwały
w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata
2018 - 2020.

Zgodnie z treścią art. 180 pkt 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

W myśl art. 4 ust. 1 pkt 3a) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1868) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Dotychczasowy Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej uchwalony był na lata 2015 – 2017.

Powyższe uzasadnia podjęcie uchwały w tym przedmiocie.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Zbigniew Gutowski